

Anarhistička biblioteka
Anti-Copyright

Predgovor za „Sumrak mašina“

John Zerzan

John Zerzan
Predgovor za „Sumrak mašina“
2007.

John Zerzan, *Twilight of the Machines*, Feral House, 2008, Preface,
pp. vii–viii. Džon Zerzan, *Sumrak mašina*, Službeni Glasnik,
Beograd, 2009, str. 9–11.
Preveo Aleksa Golijanin, 2009. <http://anarhija-blok45.net1zen.com>

anarhisticka-biblioteka.net

2007.

Specijalizacija, pripitomljavanje, civilizacija, masovno društvo, modernitet, tehnokultura... rečju, Progres, čiji se projekat neumoljivo ostvaruje. Imperativ kontrole postaje sve naglašeniji i primorava nas da postavljamo pitanja koja se gomilaju uporedo s narastajućim pretnjama svuda oko i unutar nas. Ipak, ova zlokobna vremena možda ukazuju na nove oblike misli i akcije. Kada je sve dovedeno u pitanje, sve mora biti napadnuto i prevaziđeno. U ovom trenutku, otvara se upravo ta mogućnost.

Širom sveta, mnogi ljudi se već uključuju u taj dijalog. Izazov se sastoji u tome da svuda gde živimo otvorimo novu vrstu razgovora. Taj pokušaj započinje odbijanjem svih datosti kojima nas, tako podmuklo i neumorno, zasipaju sa svih strana. Treba ući u sukob sa sve izraženijom patologijom modernog društva: sa eksplozijama masovnih ubistava, sve većom ovisnošću od lekova i narkotika, s kolapsom fizičkog okruženja. Ta inicijativa je i dalje nepovezana i marginalizovana, prinuđena da se na svom putu rve sa ogromnim silama inercije i poricanja. Ali, stvarnost je neumoljiva i prosto iskuje preispitavanje koje se po razmerama može meriti samo sa sve mračnijom situacijom s kojom se suočavamo.

Okretanje politici je samo jedan od načina da se izbegnu sukobi s razarajućom logikom civilizacije i tako ostane pri uvreženim pretpostavkama i definicijama. Ali, jedini pravi odgovor je odbacivanje svega toga: potrebna je istinski kvalitativna promena, temeljni pomak paradigme.

Ta promena *ne znači*:

- potragu za „alternativnim“ izvorima energije, koji bi trebalo da pokreću sve one projekte i sisteme koji ne bi ni trebalo da postoje;
- zauzimanje neodređenog „postlevičarskog“ stava, što neki prihvataju kao plašt iza kojeg ne menjaju ništa od svog (levičarskog) usmerenja;

- vezivanje za „antiglobalizam“, koji, u slučaju mnogih aktivista te orijentacije, znači skoro potpuno prihvatanje totalitarnog, industrijskog svetskog sistema;
- očuvanje tehnološkog poretka, uz istovremeno previđanje degradacije miliona ljudi i sistematskog uništavanja zemlje, što je cinizam koji prožima sve aspekte tehnokulture;
- stav da se, kao anarhisti, suprotstavljamo državi, a da pri tom ignorišemo činjenicu da krajnje složeni globalni poredak ne može preživeti ni jedan jedini dan bez svih mogućih oblika uprave.

Put za radikalnu promenu je otvoren. Ako smo do sada shvatili da je sâmo složeno društvo problem, da klasna podela počinje u neolitu s podelom rada i da je Vrli Novi Svet, koji sada tako silovito grabi napred, nastao iz pomaka ka pripitomljavanju, to onda znači da se u pitanje mora dovesti sve što smo uzimali zdravo za gotovo. Naši uvidi se moraju produbiti, a istraživanja postaviti tako široko da budu otvorena za svakog. Zastrašujuća, ali uzbudljiva mogućnost!

Knjiga *Sumrak mašina* se nudi u tom duhu. Prvi deo se bavi dalekim korenima prvih civilizacija i nekim aspektima njihovog razvoja. Drugi deo ima savremeniji fokus. Neka njene pretpostavke budu dovedene u pitanje, neka se razgovor rasplamsa!

Džon Zerzan, 2007.